Tr n Tâm Ph ng, K12A1 Hóa (03-06)

Ghi chú: Bài vi t này đ c tác gi Tr n Tâm Ph ng đăng trên trang facebook c a HUS High School for Gifted Students
và
H i nh ng ng i yêu các kh i chuyên T ng H p
, admin xin phép tác gi đ c post l i trên di n đàn c a tr ng đ các h c sinh/ c u h c sinh c a tr ng ti n theo dõi và đ c l i khi c n. C m n tác gi vì bài vi t r t chi ti t, đ c bi t là t chính kinh nghi m c a tác gi trong vi c săn tìm và apply thành công h c b ng du h c
Link: http://hsgs.edu.vn/forum/Thread-Th%E1%BA%A3o-lu%E1%BA%ADn-T%C3%ACm-h%E1%BB%8Dc-b%E1%BB%95ng-du-h%E1%BB%8Dc-d%C3%A0nh-cho-d%C3%A2n-T%E1%BB%95ng-H%E1%BB%A3p
V i phong trào du h c đang trên đà bão hòa, đ có đ c h c b ng du h c không ph i là chuy n d dàng. Đ ng nhiên Vietabroader v n là m t ngu n thông tin không th thi u v h c b ng đ i v i h c sinh Vi t Nam khi n p đ n vào các tr ng ĐH n c ngoài. Tuy nhiên, theo ý ki n cá nhân c a ng i vi t bài này, nh ng h ng d n và các kinh nghi m đ c chia s trên Vietabroader thiên khá nhi u v h ng Liberal Art College (LAC) ho c các ngành mang tính xã h i, kinh t . Đi u này nh h ng không nh t i dân T ng H p chúng ta, th m nh là các môn khoa h c c b n, kĩ thu t, th y u v n là ti ng Anh và các ho t đ ng xã h i. D a trên nh ng kinh nghi m cá nhân, công thêm th i gian r nh ng i ch i Starcraft b thua liên t c d n đ n b c b i trong ng i. Ng i vi t quy t đ nh g i đ n các b n nh ng kinh nghi m xin h c b ng mà trên Vietabroader không đ c p t i và mình nghĩ s h u ích đ i v i các b n T ng H p, nh ng thông tin d i đây mang tính chính g c, không đ c copy t b t kì m t ai khác.

1) Tìm h c b ng

Các tr ng đ i h c hi n gi xu t hi n nh ng ki u full-scholarship đ t tên d i d ng Award,Program, Scholars ch không còn ch là Need-based, Merit-based ho c Financial Aid n a roài. Vì v y d n d n, ngoài common application form ra, chúng ta nên l c l i xem có th b t đ c cái h c b ng nào m i đ c thành l p hay không đ có l i th h n b n applicants khác. V y làm th nào đ bi t đ c tr ng có th loi h c b ng đ y hay không? Th i gian tìm thì có h n, mà có đ n vài nghìn tr ng c n tìm, đ ng nhiên cách ch m và ch c ch n nh t v n là vào website c a tr ng, click vào Prospective Students, click ti p vào Financial Aid & Scholarship, đ c l t qua h t t t c các ph n, r i lò dò mãi tít t n đáy website m i ra đ c cái Special Scholarship đ y. T ng c ng th i gian tìm ki m nh v y cũng t n m t 30mins, nhân v i vài trăm tr ng c n tìm thì b n ph i dành th i gian t ng đ i lâu trên máy tính.

Thay vì v y, dùng 2 b c sau :

- Gõ “tên tr ng” “full scholarship” lên google. B c này s l n ra đ c tên c a cái full scholarship đ y

- Sau khi l t qua trang đ u tiên c a google result, s th y đ c cái tên c a cái h c b ng đ y, gõ ti p “tên h c b ng” filetype:pdfvào google.

Lí do đ n gi n là b t kì m t cái h c b ng nào cũng s th ng đi kèm v i b n gi i thi u thông tin d i đ nh d ng pdf. T ng th i gian m t kho ng 3-10mins k c vi c đ c.

Nói lí thuy t suông thì nhàm quá, th ví d xem nào. Bây gi gi s mình nghe th y tên tr ng Vanderbilt University, mình mu n tìm hi u xem tr ng có fullscholarship hay không. He he, n u ai th check website c a tr ng thì khá là overwhelming thông tin. Bây gi th làm theo cách c a mình nhé:

- Gõ "Vanderbilt" "full scholarship" lên google. Các b n th y k t qu ngay đ u tiên không? M t th ng nào đó lên Yahoo Answer h i “Someone help me please! Full scholarship to Vanderbilt?”
. Ah ha, đây là cái chúng ta c n, ngay l p t c click vào trang đ y đ c, b qua nh ng ti u ti t c a câu tr l i, ch t p trung đ tìm 1 cái tên riêng. Ngay phía d i câu tr l i, ch c n đ c l t, cũng th y có 1 cái tên n i tr i nh t “Cornelius Vanderbilt Scholarship” Đây là keyword cho b c th 2.

- Gõ “Cornelius Vanderbilt Scholarship” filetype:pdf vào google. Nhìn xem k t qu ngay dòng đ u tiên là gì nào? http://www.vanderbilt.edu/scholarships/f...n-2012.pdf

Ví d th 2, bây gi mình mu n tìm h c b ng tr ng Emory University,

- Gõ “Emory””full scholarship” lên google. K t qu đ u tiên khá l n l n, cho ra nhi u thread t collegeconfidential, không thành v n đ , c vào h t t t c các cái thread top, c th đây là các thread tên “Stanford vs. Emory (full scholarship)”, “scholarship at emory”, “Duke vs. Emory (full-ride)”. Đ c l t thôi (luôn nh trong đ u 1 câu “mình c n tìm 1 cái tên, mình c n tìm 1 cái tên, ….”). M t kho ng 5 phút đ đ c và b n s phát hi n ra 2 cái tên c a 2 h c b ng b n nó nói t i đây là “Woodruff scholarship” và “Emory Scholars”. Có đ c cái tên r i, ta làm t i b c 2

- Gõ “Woodruff scholarship” filetype:pdf vào google,phát hi n ra đây là scholarship dành cho dân h c v Law, thoát kh i website ngay l p t c nhé. M t vài ngành nh Medicine, Pharmacy, Law, Military… thì g n nh ch c ch n không dành h c b ng cho sinh viên qu c t , đ ng đ c thêm mà đau đ u.

- Second try, gõ “Emory Scholars” filetype:pdf vào google. Nhìn xem k t qu ngay dòng đ u tiên là gì nào? http://www.emory.edu/admission/counselor...nation.pdf

Ví d th 3,4,5… n dành cho b n. Nên nh là đ ng c ng nh c quá mà răm r p làm theo m i 2 b c trên, có nh ng lúc ph i thêm t khóa, b t t khóa, lo i b cú pháp thì m i ra đ c k t qu chính xác và nhanh.

3) Apply h c b ng

Ch c ch n b n đang băn khoăn là ph n th 2) Chu n b h s sao không th y mình đ c p. Tr c khi đ c p đ n b c 2, mình mu n các b n hình dung đ c tr c nh ng gì nên có khi apply. N u các b n đã hoàn thành xong b c 1 : "À, mình bi t đ c tr ng đ y có cái h c b ng đ y!" thì ch c ch n các b n cũng nh n ra là t t c các h s xin h c b ng này đ u yêu c u t 1-3 bài essays. Chính vì v y mình mu n đ c p đ n n i dung essays ph n này, what to write on the essays?

Mình mu n add thêm m t chút v 3 topic essay thông d ng.

1. Vì sao l i ch n h c ngành đó tr ng c a nó

Be specific, gi s nó h i v vi c ch n h c ngành X c a tr ng nó, mình th y ph n l n các applicants post essays trên Vieabroader có đ c đi m là câu tr l i chung chung và th ng m c m t vài l i nh sau:

"I have passion about this field". --- Passion is a vague word, passion how?

"I graduated from the top high school in Vietnam. I got achievement, awards, high grades in that field. Here is another piece of my personal history, my family is ....." ---- We can see that in your document, please don't mention that again.

"I always wanted to be an entrepreneur, so I want to discover more about business" ---- Yeah, I've always wanted to be a Superman. So what did you do if you always wanted to be an entrepreneur?

Đ ng nhiên là nh ng đi u đ c p trên không có h i gì c, mình ch th y nó ch a đ đ c th đ impress adcom. Theo mình, thì mình s làm nh th này:

- Trong kho ng 1-2 paragraph đ u tiên, c g ng tr l i đ c câu h i"What did I do?". Thí d apply vào Engineering major thì mô t v quá trình chính tay mình l p ráp 1 product. Apply vào Bussiness thì nói v quá trình mình ki m ra ti n trong 1 cái job th i high school. Riêng cái kho n tr l i thành công câu h i này, b n đã stand out đ c h n 90% applicants r i vì th c t là b c high school, ngoài đi m chác ra, r t ít h c sinh có th
"do something significantly"
.

- Ti p theo là transition paragraph. Tr l i câu h i "What did I get?" Nói v nh ng philosophy mình nghi m ra t cái experience đ y.

- 2 - 3 paragraph cu i cùng s tr l i câu h i "Why is what you did important to us?" dành đ link đ n cái major tr ng. V n đ này khá critical, ph n l n các applicants s nêu ra là "tr ng này là famous school""có ranking cao major này này này"... mình th y c n c th h n m c đ làm sao lôi đ c nh ng cái tên c a projects c a tr ng ra. Thí d nh engineering major thì lôi h n tên cái project mà student trong department đang th c hi n. Bussiness major thì nêu h n tên nh ng nhóm c a tr ng ra. Th m chí, n u tìm hi u c c kì kĩ, thì có th nêu h n tên 1 professor và tên paper c a ông ý ra. Đ ng

nhiên t t c nh ng cái projects và group, professors, papers này ph i support cho cái philosophy transition paragraph. Khi đ c đ n nh ng cái tên này, 90% là b n adcom không hi u gì c , cái gì mà ng i ta không hi u thì ng i ta truy ra xem có đúng không. Và ch c n vài thao tác gõ máy tính, ng i ta s t ng ra r ng applicant này đã th c s tìm hi u kĩ v tr ng và s t th y là mình có passion v cái major đ y. Cái passion lúc đ y thì không còn vaguely described n a.

2. What is your contribution apart from academic?

Cái essay này cũng c n specific. Tránh dùng big words. Thí d nh mình th y nhi u bài essay trên Vietabroader có cái trò "think big"; "think globally"... ki u nh "tôi s đ a tr ng chúng ta lên 1 t m cao vĩ đ i, bao trùm th gi i", "là 1 ng i VN, tôi mu n mang đ n cho tr ng truy n th ng lâu đ i c a dân t c VN con r ng cháu tiên", "tôi là công dân qu c t , tôi đi tình nguy n kh p th gi i n i, tôi có th make difference giúp tr ng ta đa d ng văn hóa"... blah blah blah.

F*CK that!

I think we should stop writing about "thinking globally", it's better to write about how you're going to "act locally".

Thí d nh "tôi bi t đ c r ng khoa EE t i Stanford, t ng 4, phòng s 123 có 1 nhóm đang làm v integrated circuit, tôi đang có 1 new idea và hi v ng có th join nhóm đó có th tăng ch t l ng cho s n ph m". "Tôi bi t r ng Washington University có l ng ng i Vi t đông nh ng ph n l n trong s h là th h th 2 di t n sau chi n tranh, th c s du h c sinh ch a bi t cách x y d ng 1 c ng đ ng m nh đ th hi n nét văn hóa thu n ch t Vi t Nam. Tôi là th ng C ng S n con, tôi hi v ng có th giúp s c vào vi c đ a hình nh c a văn hóa Vi t Nam đ n Washington". Các b n th y đi m khác bi t không nh , trong essay thì make it personally có l i th đ ng i ta hi u mình h n là vi t nh văn b n c a 1 lão chính tr gia.

3. Personal Statement

Cái này m i dùng đ k v personal history. Đ vi t đ c Personal Statement hay, b t bu c ph i có good experience, t c là đã cu c đ i tr c đó đã ph i tr i qua nhi u giai đo n lên xu ng g p gh nh, than khóc ôi, vui s ng t t cùng r i. Còn n u ch a có nh ng real life experience đ y, b t đ u ng i nghĩ ra cách làm th nào đ vi t cho hay, thì có l là quá mu n r i, m y cái típ, tricks khó có th giúp ích cho cái essay thêm nhi u.

2) Chu n b h s

Đ mà vi t đ c essays có nhi u ý nghĩa nh ph n 3, thì h s c a b n cũng ph i th c s có nhi u ý nghĩa nh th . V m t academics, TOEFL, SAT và GPA các b n có th t lo đ c, cái mình mu n nói đây là extra activities. Ph n l n extra curricular mà mình th y trên Vietabroader liên quan đ n sport, social activities, đây không ph i là th m nh c a dân T ng H p, m c dù mình bi t hi n nay cũng r t nhi u b n hăng máu tham gia các ho t đ ng ngoài tr ng. Mình mu n đ c p thêm cho các b n mu n đi theo h ng Science and Engineering, nh ng ho t đ ng xã h i và th thao không tăng đ m nh c a h s lên nhi u. Chính vì th

trong quá trình h c, n u b n mu n đ nh h ng cho mình sau này s theo đu i Science và Engineering và mu n có scholarship thì các ho t đ ng h tr h s cùng nên liên quan đ n Science và Engineering.

Ngoài các cu c thi Toán, Lí, Hóa, Sinh, Tin chính thông. Vi t Nam thì nh ng cu c thi và ho t đ ng liên quan đ n kĩ thu t b c high-school không nhi u. Tuy nhiên, v n t n t i m t vài cu c thi d ng phong trào nh vifotech THANH THI U NIÊN NHI Đ NG TOÀN QU C, Cu c thi qu c gia v b o v môi tr ng n c, Cu c thi l p trình game, ng d ng cho kho ng d ng F-store… Mình khuyên các b n nên đăng kí tham d và c g ng đ t đ c m t gi i nào đó (m c dù motivation đ tham d thi nên là ni m đam mê sáng t o h n là gi i th ng). B c ti p theo quan tr ng nh t, sau khi có đ c gi i th ng nào đ y r i, b n nên link v i research c a tr ng mà b n nghĩ r ng mình s apply, đ vi t vào essay, đ c bi t là link v i các paper mà professors tr ng đ y publish ra. Mình có nh c đ n papers? b c high school thì trình đ ki n th c r t khó có th đ c hi u đ c toàn b paper mà 1 giáo s đ i h c vi t ra. Tuy nhiên, b n nên c đ c hi u đ c ph n Abstract đ n m đ c khái ni m r ng ông giáo s này đang nghiên c u v m ng chung chung gì, sau đó r i m i link đ c đ n ki n th c c a b n. N u đ c ph n abstract b n v n không hi u, thì b n nên đ c nh ng gì ng i khác tóm t t cái paper đ y b ng m t ngôn ng đ n gi n và đ i chúng h n. Mình ch l y ví d trang webfuturity.org là m t trang web tóm t t các paper b ng ngôn ng d hi u, đ ng th i có link tr c ti p đ n các paper đ y.

N u nói ra ph n phía trên có v ch a rõ ràng l m, mình th l y ví d nh th này. Gi s trong quá trình h c highschool, b n tham d 1 gi i Game Starcraft, và đ c gi i nh t, trong quá trình apply, b n th y đi m m nh c a mình là ch i game gi i, v y thì nên link đ n cái tr ng nào mà có professors đã s n xu t papers nói v gamer. Vào th website futurity.org, tìm t khóa gamers, ra đ c khá nhi u k t qu nghiên c u v gamers. Ta th l y thí d v bài t ng h p paper “Gamers still fail at talking while driving” c a 1 giáo s tr ng Duke University.

http://www.futurity.org/science-technolo...e-driving/

B n đ c bài tóm t t này, hi u đ c r ng các professors này đang nghiên c u kh năng multitasking c a gamers khi lái xe. R i trong b n tóm t t đ y, có link đ n bài báo g c ,b n l n ra đ c bài báo g c đây.

http://www.springerlink.com/content/k711...p1/?MUD=MP

B n không nh t thi t ph i đ c toàn b bài báo g c, b n ch c n đ c ph n Abstract đ n m đ c nh ng gì s có trong bài bào.

T bài báo g c, b n bi t đ c tên tu i c a nh ng giáo s đã vi t bài báo này, nh ng cái tên này vô cùng quan tr ng trong bài essays xin h c b ng. Mình ch c n l y ví d nh : ”Trong quá trình ch i game, tôi luôn nghĩ răng kĩ năng multitasking c a tôi có th transferable sang các kĩ năng khác, cho đ n m t l n tình c tôi đ c đ c bài báo c a giáo s Sarah E. Donohue và c ng s , tôi hi u đ c r ng đi u đ y không đúng. B n tính tò mò đã khi n tôi th l p l i các thí nghi m mà nhóm đang làm, và qu th t k t qu đ c ki m ch ng…” c th mà bôi ra. Bài essays ch c ch n s tr nên personal và h p d n h n r t nhi u, đ ng th i nêu b t h n b n thân b n ra kh i đám applicants khác. Th hình dung v trí ng i đ c mà xem, ch ng nh t

ch i h c b ng cho 1 th ng mu n tìm hi u v nghiên c u mà tr ng đang theo đu i?

T m th đã, mình tin ch c nh ng thông tin trên ch c ch n s r t h u ích cho nhi u b n, không ch apply b c high-school mà còn trong nhi u lĩnh v c khác n a. Nh ng mình vi t dài quá r i và mình không còn h ng đ vi t n a, mong các b n thông c m.

B n nào mu n copy ho c post vào ch khác thì mong đ credit là mình Tr n Tâm Ph ng nhé, c m n các b n!

Tr n Tâm Ph ng.